

VIDEO: Sfântul Munte Athos – Grădina Ortodoxiei Universale

Scris de Horia Picu

Sâmbătă, 11 Iunie 2011 05:25 - Ultima actualizare Duminică, 12 Iunie 2011 06:37

Sfântul Munte Athos este considerat a fi o fortăreață sau un bastion al ortodoxiei, fiind o adevărată republică monahală. Sfântul Munte este situat geografic în nord-estul Greciei, în peninsula Calcidică. Are o lungime de 60 de Kilometri și o lățime între 8 și 12 Kilometri, însumând aproximativ 360 de Kilometri pătrați.

O tradiție pioasă spune că **Sfânta Fecioară Maria**, însoțită de Sfântul Ioan Evanghelistul călătorea cu o corabie spre Cipru, pentru a-l întâlni pe Lazăr cel înviat de Domnul a patra zi din morți, care era episcop acolo. O furtună neașteptată a împins însă corabia până lângă

Muntele Athos

. Acolo Maica Domnului s-a odihnit o vreme, și **cucerită fiind de frumusețea locului, l-a rugat pe Fiul ei să-i dăruiască acest munte. Atunci o voce s-a auzit din cer, zicându-i : „Acest loc să fie moștenirea și grădina ta, un rai al mântuirii pentru cei ce o vor căuta”.** Astfel Muntele Athos i-a fost închinat Maicii Domnului, deși în vremea aceea era locuit de păgâni.

Monahismul a apărut și s-a dezvoltat în Egipt, Siria și Asia Mică, de unde s-a răspândit ulterior în Palestina, precum și în Europa. Bazele vieții monahale în Athos se presupune, de către unii cercetători greci, că ar fi fost puse la începutul secolului al patrulea, când împăratul Constantin cel Mare ar fi ctitorit aici câteva mănăstiri

, distruse ulterior de Iulian Apostatul. Alții cercetători iau ca dată de început a vieții monastice în Athos veacul al șaptelea.

Primele documente care atestă fără echivoc o prezență monahală în Athos, sunt legate de participarea unor călugări athoniți la Sinodul de la Constantinopol din anul 843, convocat de împărăteasa Teodora, pentru restabilirea în Biserică a cultului sfințelor icoane.

În anul 885 împăratul Vasilios I recunoște Athosul drept un teritoriu locuit exclusiv de călugări.

Sfântul Atanasie Athonitul, duhovnic și prieten al Împăratului Nichifor Fokas, a pus în anul 963 bazele mănăstirii Marea Lavră, cea mai veche așezare monahală din Athos existentă până astăzi. Ulterior s-au construit și alte mănăstiri.

În anul 970 Împăratul Ioan Tsimiskes emite **primul tipicon** al Sfântului Munte Athos, după care trebuie să se conducă monahii de aici.

Numele de „Sfântul Munte” a fost adoptat și confirmat în mod oficial de către împăratul bizantin Constantin al IX-lea Monomahul, prin tipiconul din 1046. Acest tipicon face referire și la comerțul practicat de călugării aghioriți.

Din anul 1050 accesul femeilor este strict interzis în acest loc.

După cucerirea Bizanțului de către latini în anul 1204, se produc diferite tulburări în Athos. Unii baroni apuseni își fac un castel în Sfântul Munte, de unde pradă în voie mănăstirile athonite. În această perioadă Athosul aparține de arhiepiscopul latin de Thessalonic. În 1234 regele Ioan Asan al Bulgarilor supune Sfântul Munte jurisdicției patriarhului de Târnovo. În această situație **călugării din Athos cer patriarhului Gherman al Constantinopolului să le dea autonomia respectată de toți împărații, cerere împlinită de patriarh în anul 1250.**

În anul 1274 împăratul bizantin Mihail al VIII-lea Paleologul și patriarhul ecumenic Ioan Beccos săvârșesc unirea de la Lyon cu Biserica Romană-Catolică. Întrucât călugării din Athos nu acceptă această unire, împăratul și patriarhul îsoții de o armată debarcă în Athos și pustiesc toate mănăstirile, omorând foarte mulți călugări. Excepție fac mănăstirile Lavra și Xiropotamu, care îi primesc cu mare fast pe împărat și pe patriarh și săvârșesc Sfânta Liturghie cu azimă.

Patriarhul ecumenic Antonie dă în anul 1394 **al treilea tipicon** al Sfântului Munte. **Acesta stabilește ordinea ierarhică a mănăstirilor athonite și obligația acestora de a plăti, după posibilități, un tribut anual protosului (conducătorului) Sfântului Munte Athos.**

Împăratul Manuil Paleologul dă, în anul 1406, cel de-**al patrulea și ultimul tipicon** al Sfântului Munte emis de vreun împărat bizantin. Conform acestuia călugării au voie să moștenească, să câștige și să transmită altora averea personală dobândită în viața de mănăstire, iar egumenul este ajutat, în conducerea mănăstirii, de un consiliu format din 15 monahi.

Al cincilea tipicon al Sfântului Munte este emis în anul 1574 de patriarhul de către patriarhul Ieremia al II-lea al Constantinopolului. **Acesta se referă la disciplina din Muntele Athos.**

Al șaselea și cel din urmă tipicon este emis în anul 1783 de către patriarhul ecumenic Gavriil. Acesta stabilește organizarea administrativă a Athosului și îi oprește pe monahi să părăsească Sfântul Munte Athos fără un motiv întemeiat.

Din anul 1912 Sfântul Munte a intrat sub tutela administrativă a Greciei, iar din anul 1926, în baza unei constituții specifice, a fost declarată republică monahală ortodoxă, administrată autonom, dependentă juridic și canonic de Patriarhia ecumenică.

Conform chartei constituțională a Sfântului Munte Athos **numărul mănăstirilor din Athos este de 20, fără dreptul de a fi depășit.**

Dacă numărul monahilor din mănăstiri va depăși, vreodată, capacitatea acestora de a-i găzdui, aceștia vor fi trimiși să locuiască în schituri și chilii.

Ordinea ierarhică a mănăstirilor din Sfântul Munte Athos este următoarea: Marea Lavră, Vatopedu, Iviron, Hilandar, Dionisiu, Cutlumuș, Pantocrator, Xiropotamu, Zografu, Dochiariu, Caracalu, Filoteu, Simonopetra, Stavronikita, Sfântul Pavel, Xenofontu, Grigoriu, Esfigmenu, Sfântul Pantelimon și Kostamonitu.

În Sfântul Munte Athos a existat, în decursul vremurilor, mănăstirea catolică a „Amalfinezilor”. Monahii însă nu au rezistat la regimul de viață auster de acolo și au părăsit Athosul.

Dintre mănăstirile existente astăzi în Sfântul Munte Athos, Hilandar este sârbească, Zografu bulgărească, Sfântul Pantelimon rusească iar Esfigmenu este stilistă. Din păcate românii nu au o mănăstire a lor

, cu toate că, spre deosebire de sârbi, bulgari sau ruși, care atunci când au oferit ajutoare Sfântului Munte Athos, au pretins în schimb o mănăstire a lor, românii, care au ajutat Athosul mai mult decât oricare alt popor dreptcredincios, după cum afirmă cercetătorul rus Porfir Uspenski – autorul unei monografii monumentale a Sfântului Munte Athos, „au oferit ajutoarele ca unui frate aflat în nevoi, fără să ceară nimic în schimb”.

Pe lângă cele 20 de mănăstiri, în Athos există 12 schituri. Dintre acestea două sunt românești: *Prodromu* – care a luat ființă prin Hrisovul domnitorului Moldovei, Grigorie Alexandru Ghica, emis în 17 iulie anul 1753 și aparține, jurisdicțional, de Marea Lavră. Apoi mai avem Schitul *Lacu* – care aparține de Mănăstirea Sfântul Pavel. În Athos există numeroase chilii, dintre care foarte multe sunt românești, cum ar fi: *Colciu și Sfântul Ipatie* – care aparțin

de Mănăstirea Vatopedu,

Provata

– aparținând de Marea Lavră, Chilia

Adormirea Maicii Domnului

la Mănăstirea Xiropotamu și multe altele.

După călugării greci, cei mai numeroși în Athos sunt români.

În mănăstiri starețul este ales pe viață de călugării cu o vechime de cel puțin șase ani de la tunderea în monahism. Starețul este ajutat în conducerea mănăstirii de un consiliu format din doi sau trei călugări, care sunt aleși pe un an de zile. Capitala Sfântului Munte este Karies, iar portul principal este Dafni.

Autoritatea legislativă a Sfântului Munte Athos este Sfânta Adunare (Ιερα Συνοδη) – alcătuită din 20 de membri, câte unul din fiecare mănăstire. Adunarea se întâlnește de două ori pe an la Karies. În cazuri excepționale participă câte doi delegați de la fiecare mănăstire la aceste întâlniri.

Autoritatea administrativă este deținută de Sfânta Comunitate (Ιερα Κοινότητα) formată, de asemenea, din 20 de membri, câte unul din fiecare mănăstire. Ei sunt aleși la 1 Ianuarie pentru un an de zile și în toată această perioadă locuiesc în Karies.

Puterea executivă este exercitată de către un comitet de supraveghere (Ιερα Επιτοσια) alcătuit din 4 membri, aleși la 1 iunie pentru un an de zile. Cele 20 de mănăstiri din Athos sunt dispuse în cinci grupe de câte patru. Fiecare mănăstire ajunge odată la cinci ani să aibă reprezentant în Ιερα Επιτοσια, dar întotdeauna primul din punct de vedere onorific (Πρωτοεπιστατης) este reprezentantul mănăstirilor: Marea Lavră, Vatopedu, Iviron, Hilandar și Dionisiu. În Karies își are sediul și guvernatorul civil al Sfântului Munte, care este delegat al Ministerului de Externe din Atena.

În altă ordine de idei doresc să prezint câteva informații cu privire la **programul din mănăstirile Sfântului Munte** . Ziuă

liturgică începe cu vecernia de la ora 17,00. La ora 18,40 se ia masa. Apoi, la ora 19,00 are loc slujba pavecerniei urmată de scoaterea moaștelor pentru pelerini. Ora 21,30 este momentul când se face stingerea, pentru ca la ora 2,45 să se facă deșteptarea deoarece la ora 3,00 are loc începerea slujbei, culminând cu Sfânta Liturghie, care se termină la ora 7,00 după care la ora 7,15 se ia masa. Masa se servește de două ori pe zi, la interval de 12 ore (la ora 7,00 și la ora 19,00). În zilele de post aceasta se servește numai o singură dată. Între orele 7,30 și 11,30 fiecare monah își are programul de chilie, iar între orele 11,30 și 16,30 acesta face ascultare, sarcini de obște.

Un pelerin are dreptul să stea într-o mănăstire 24 de ore (o zi). Accesul în Sfântul Munte Athos se poate face doar pe baza unei vize speciale – Diamonitirion (διαμονιτιριον). Pentru grupuri de peste 4 persoane este necesar să se facă rezervare pentru cazare, prin telefon. La hramuri privegherile durează 15 ore, de la ora 19,00 seara până la ora 10,00 dimineața, când se incheie cu masa de prasnici (agapa).

Ctitorii Domnești și Românești în Sfântul Munte Athos

După căderea Constantinopolului sub turci, mănăstirile din Sfântul Munte erau nevoite să plătească un bir ca preț al libertății lor. În această situație, domnitorii români, precum au oferit ajutorul Patriarhiei de Ierusalim, Mănăstirii Sfânta Ecaterina din Sinai și tuturor locurilor sfinte aflate sub ocupație musulmană, și acum au făcut danii generoase tuturor mănăstirilor din Athos, rezidind din temelii unele dintre ele, construind corpuri de clădiri noi la altele, închinându-le mănăstiri și schituri din țară, oferind bani pentru întreținerea călugărilor și multe altele. În rândurile de mai jos vom aminti și enumera o parte din daniile făcute de români Sfântului Munte.

În anul 1508 Bogdan, fiul lui Ștefan cel Mare și Sfânt, a reparat întreaga mănăstire Protaton din Karies.

În jurul anului 1645 domnitorul Vasile Lupu a făcut danii în bani, prin care s-au plătit impozitele

tuturor așezămintelor monahale athonite către Poarta Otomană. Pentru a nu provoca dezbinări și certuri între mănăstirile athonite (dintre care unele aveau averi mari în Țările Române), mănăstirile Trei Ierarhi și Cotroceni – cele mai mari mănăstiri din Moldova și Țara Românească – au fost închinat întregii comunități athonite și nu doar unei singure mănăstiri. De al aceste două mănăstiri venitul era trimis direct la Karies, iar de aici se împărțea fiecărei mănăstiri suma cuvenită.

Mănăstirea Marea Lavră – Domnitorul român Neagoe Basarab acordă mănăstirii Marea Lavră un ajutor financiar anual de 200 de taleri, reface biserica mare, rezidește din temelii biserica din cimitir, repară turnul și pictează trapeza – care este cea mai frumoasă din tot Sfântul Munte. Vlad Vodă Vintilă acordă 10000 de asprii anual mănăstirii Marea Lavră. Din acești bani s-a pictat biserica mare a mănăstirii. În anul 1562 hatmanul Ioan Sturza al Moldovei fixează, printr-un hrisov, suma de 100 de florini anual pentru această mănăstire. În anul 1579 Petru Șchiopul al Moldovei face o danie de 6000 de asprii mănăstirii Marea Lavră. În 1585 s-a dărâmat cupola bisericii, pe care o reface Doamna Maria – soția Domnitorului Ștefan Surdu din Țara Românească. Domnitorii fanarioți din Țara Românească și Moldova ajută, și ei, Sfântul Munte dar cu toate că erau greci, daniile lor sunt mai mici decât ale domnitorilor români.

Mănăstirea Vatopedu – În anul 1472 Ștefan cel Mare și Sfânt construiește un port pentru această mănăstire. Domnitorul Neagoe Basarab ridică, aici, o biserică cu hramul Adormirii Maicii Domnului, construiește o pivniță, hambarele de grâu și reface bucătăria. Vlad Vintilă acordă anual 10000 de asprii acestui așezământ. Alexandru Lăpușeanu donează, în fiecare an, 300 de galbeni roșii acestei mănăstiri. În anul 1606 îi este închinată Vatopedului mănăstirea Golia din Iași (care avea 58 de moșii, dintre care 48 erau în Basarabia și se întindeau pe 64000 de hectare). În orașul Galați i-a fost închinată mănăstirile Sfântul Dumitra și Precista. Ruxandra – fiica voievodului Vasile – închină acestei mănăstiri trei sate. În anul 1669 îi este închinată mănăstirii Vatopedu mănăstirea Bărboi din Iași. În jurul anului 1690 i se închină mănăstirea Mira din ținutul Focșanilor. Constantin Brâncoveanu fixează acestei mănăstiri o sumă anual de 21000 de asprii. În anul 1729 i-a fost închinată mănăstirea Răchitoasa din Județul Tecuci, cu o mulțime de moșii.

Mănăstirea Ivron – Radu Vodă al Țării Românești oferă, în fiecare an, acestei mănăstiri 150000 de asprii. Același domnitor îi închină mănăstirea Radu Vodă din București, care avea foarte multe moșii. În anul 1626 Alexandru Coconu al Țării Românești închină acesteia mănăstirea Glavacioc din Județul Vlașca – cu toate satele și moșiile ei. În anul 1630 Leon Vodă închină Biserica Spătarul Stelea din București. Același domnitor îi închină mănăstirea Dealu cu toate moșiile ei. În 1649 Gheorghe Ștefan stabilește o danie de 3500 de asprii anual către Ivru, iar în 1644 Grigorie Ghica oferă 7000 de asprii. În anul 1678 domnitorul Moldovei Petru Șchiopul îi închină mănăstirea Răducanu din Județul Bacău, cu multe moșii. Cu bani românești s-au făcut la această mănăstire, în secolul al XVII –lea clădirea arsenalului de lângă mare, turnul, trapeza,

portul, acoperișul bisericii centrale și altele.

Mănăstirea Hilandar (sârbească) – Domnitorul Neagoe Basarab acordă acestei mănăstiri un ajutor anual de 7000 de asprii, sumă ridicată de Vlad Vodă Vintilă la 10000 de asprii, iar de la Mihnea Turcitul la 15000 de asprii. În anul 1645, pe cheltuiala lui Matei Basarab, se renovează trapeza mănăstirii. În secolul al XVII-lea este închinat mănăstirii Hilandar schitul mehedintean Baia de Aramă, cu toate acareturile lui. Între anii 1819-1820 a fost refăcută aripa vestică a mănăstirii pe bani românești.

Mănăstirea Dionisiu – Neagoe Basarab a refăcut din temelie această mănăstire, zidindu-i, în anul 1520, un turn impunător. După un incediu, care a avut loc în anul 1535, mănăstirea a fost renovată de către domnitorul Petru Rareș. Între anii 1569-1570 turcii pun biruri mari asupra Sfântului Munte, iar pentru că mănăstirea Dionisiu nu cu ce le plăti, i s-au vândut metoacele. Doamna Ruxandra – fiica lui Petru Rareș – va răscumpăra aceste metoace. Petru Șchiopul hotărește, în anul 1577, să acorde mănăstirii 6000 de asprii pe an. În secolul al XVII-lea i se va închina mănăstirea Romanai. În anul 1640 Matei Basarab oferă acestei mănăstiri o danie, în fiecare an, de 4000 de asprii.

Mănăstirea Cutlumuș – Vlaicu Vodă împrejmuește mănăstirea cu ziduri, ridică un turn, construiește trapeza mănăstirii, face chilii și multe altele. Mircea cel Bătrân închină acestei mănăstiri satul Cireșov în anul 1398. În anul 1467 Laiotă Basarab confirmă stăpânirea Cutlumușului peste 15 sate donate de înaintașii săi. Același lucru îl confirmă, în anul 1489, Vlad Vodă Călugăru. În anul 1497 mănăstirea va arde. Voievodul Radu cel Mare închină acestei mănăstiri satul Dănești și începe refacerea mănăstirii. Neagoe Basarab face donații foarte generoase acestei mănăstiri, pe care o și numește Lavra cea mare a Țării Românești, în care astăzi, din păcate, nu mai este nici un călugăr român !?... Datorită acestor danii mănăstirea Cutlumuș ajunge, din a șaptesprezecea mănăstire athonită a șasea în ierarhie, loc pe care îl păstrează până astăzi. Alexandru Iliăș închină Cutlumușului mănăstirea Clocociov cu toate averile ei.

Mănăstirea Xiropotamu – Voievodul Alexandru Aldea face danii de 3000 de asprii acestei mănăstiri. Neagoe Basarab îi zidește o trapeză și împodobește mănăstirea în jurul anului 1515. Vlad Vintilă dăruiește, în anul 1553 acestei mănăstiri, 5000 de asprii, iar Alexandru Lăpușeanu reface biserica mare a mănăstirii. În anul 1585 Petru cel Tânăr închină acestei mănăstiri metocul de la Colentina al mănăstirii Plumbuita, cu toate averile lui. Vameșul Păun închină Xiropotamului mănăstirea Sfânta Treime de lângă Iași, cu toate moșiile ei. În anul 1703 Duca Vodă închină Xiropotamului biserică Dancului din Iași, dimpreună cu un heleșteu și moșia Vacota. În anul 1759 boierii slătineni și frații Fălcoianu închină mănăstirii Xiropotamu biserica

Adormirii Maicii Domnului din orașul Slatina, cu toate averile ei. Teodor Calimah fixează acestei mănăstiri o danie anuală de 150 de lei, pe care Scarlat Ghica o ridică la 500 de lei, făcând în anul 1760 o donație de 8000 de lei. Din aceste danii se reface mănăstirea Xiropotamu în întregime.

Mănăstirea Zografu (bulgărească) – În anul 1429 Alexandru cel Bun închină acestei mănăstiri câteva moșii din Bsarabia. În anul 1433 Alexandru Aldea hotărește să dea în fiecare an 3000 de aspii acestui așezământ. În 1466 Ștefan cel Mare și Sfânt stabilește mănăstirii un ajutor de 1000 de galbeni ungurești pe an. Dania va fi plătită anual de către toți urmașii lui. În anul 1471 același domnitor construiește turnul pentru corăbii de lângă mare, reface zidul, chiliile și trapeza mănăstirii. Prin anii 1501-1502 Ștefan Vodă repară, încă o dată, întreaga mănăstire și împodobește cu pictură biserica principală. Radu cel Mare stabilește, în anul 1500, un ajutor anual de 3000 de aspii. În anul 1566 Ruxandra, văduva lui Alexandru Lăpușneanu, răscumpără metoacele mănăstirii de pe râul Struma, pentru care a achitat suma de 52000 de aspii ungurești. În 1628 Miron Barnovschi îi închină mănăstirea Adormirea Maicii Domnului din Vaslui, împreună cu câteva moșii. În anul 1651 Vasile Lupu închină mănăstirii Zografu ctitoria lui Ștefan cel Mare de la Dobrovăț, cu toate bunurile ei – care numai în județul Vaslui moșiile mănăstirii însumau 14000 de hectare de pământ. În anul 1690 Constantin Cantemir închină Zografului mănăstirea Căpriană cu toate moșiile ei. În veacurile XVII – XVIII mănăstirea Zografu avea, în Basarabia, 23 de moșii cu aproximativ 50000 de hectare de pământ.

Mănăstirea Dochiariu – Alexandru Lăpușneanu rezidește această mănăstire din temelii și o înfrumusețează cu pictură. În 1568 sultanul Selim confiscă toate averile mănăstirilor athonite și le vinde turcilor din Thessalonic. În această situație Ruxandra – văduva lui Alexandru Lăpușneanu – donează acestei mănăstiri 165000 de aspii – o sumă imensă în acele timpuri. În 1626 domnitorul Alexandru Coconu întărește Dochiariului stăpânirea peste 12 moșii din județul Ialomița, care valorau aproximativ 300000 de aspii. Nu se știe exact când au fost închinat aceste proprietăți acestui sfânt lăcaș.

Mănăstirea Caracalu – În 1534 se zidește turnul dinspre mare al mănăstirii de către Petru Rareș al Moldovei. În anul 1569 doamna Ruxandra dăruiește acestei mănăstiri 35000 de aspii. În secolul al XVII-lea i se închină mănăstirea Sfântul Nicolae din Ismail.

Mănăstirea Filoteu – Vlad Țepeș acordă acestei mănăstiri un ajutor anual de 4000 de aspii, pe care îl continuă și fratele său Vlad Călugărul. În 1540 este refăcută aproape toată mănăstirea cu bani din Țările Române. În anul 1734 Constantin Mavrocordat al Moldovei stabilește o danie anuală către această mănăstire în valoare de 6600 de aspii.

Mănăstirea Simonopetra – În anul 1540 Petru Vodă dăruiește acestei mănăstiri bani și satul Scurtești din județul Argeș. În anul 1570 Mircea Ciobanu confirmă această danie, adăugându-i satul Dragomirești, cu multe averi. În anul 1580 mănăstirea va arde. Domnitorul Mihai Viteazul renovează complet mănăstirea și o înzestreaază cu 14 sate (13 sate au fost cumpărate de domnitor cu suma de 472000 de asprii). Boierul Oxotie Aga zidește turnul de la marel mănăstirii Simonopetra.

Mănăstirea Sfântul Pavel – În jurul anului 1500 Ștefan cel Mare și Sfânt repară mănăstirea și îi construiește un apeduct, iar în următorul an un baptisteriu. În anul 1501 boierii craiovești încep să dea un ajutor anual de 2000 de asprii acestei sfinte mănăstiri. În jurul anului 1654 îi este închinată mănăstirea Jitianul de lângă Craiova. Domnitorii Țării Românești din veacul al XVII-lea îi dăruiesc mai multe moșii. În anul 1654 Miron Costin – pârcalabul Hotinului – îi închină mănăstirea Todirenilor din Burdujeni. Constantin Brâncoveanu continuă zidirea turnului mănăstirii care a fost început de domnitorii români anteriori, deasemenea, repară chiliile, trapeza și înalță un paraclis.

Mănăstirea Stavronikita – Matei Basarab ajută această mănăstire. Deasemenea Șerban Cantacuzino o ajută foarte mult, construindu-i, la anul 1680, un apeduct cu bazine deosebite. Mănăstirea Sfinților Apostoli din București, supranumită a arhimandritului, care era foarte bogată, este închinată acestei mănăstiri athonite.

Mănăstirea Xenofontu – După anul 1500 Barbu – banul Craiovei – îi închină două sate. Același boier dăruiește 2000 de asprii anual acestei sfinte mănăstiri. Între 1500 – 1658 domnitorii români fac donații substanțiale mănăstirii Xenofontu. Între 1544 – 1545, pe banii aduși din Țările Române, se construiesc chiliile, biserica centrală a mănăstirii, care va fi și pictată. În anul 1607 Radu Șerban stabilește suma de 10000 de asprii anual ca ajutor pentru mănăstirrea Xenofontu. Aceeași sumă o confirmă, între anii 1635 – 1636, și Matei Basrab.

Mănăstirea Grigoriu – În anul 1500 Ștefan cel Mare și Sfânt rezidește, din temelii, această mănăstire și îi face o donație de 24000 de asprii. În anul 1729 domnitorul Alexandru Ghica îi închină mănăstirea Vizantea din județul Putna. În anul 1766 îi va fi închinată mănăstirea Sfântul Spiridon Nou din București. Cu bani din Țările Române s-au ridicat chiliile din partea de nord și sud și s-a pictat biserica mănăstirii.

Mănăstirea Esfigmenu (stilizată) – În anul 1546 Petru Rareș va face o donație importantă acestei sfinte mănăstiri. În anul 1814 mitropolitul Veniamin Costachi închină mănăstirii Esfigmenu

mănăstirea Florești care avea multe moșii. La începutul secolului al XIX-lea întreaga mănăstire este refăcută cu bani veniți din Moldova.

Mănăstirea Sfântul Pantelimon (rusească) – În anul 1457 Vlad Țepeș ajută această mănăstire. În anul 1487 Vlad Călugărul oferă un ajutor financiar anual de 6000 de asprii acestei mănăstiri. Radu cel Mare stabilește, în anul 1496, un ajutor financiar de 3000 de asprii anual acestei mănăstiri, iar în anul 1502 va urca dania la 4000 de asprii. În anul 1631 Moise Movilă – domnul Moldovei – îi închină biserica Uspeniei din Botoșani. În anul 1743 Ioan Mavrocordat fixează mănăstirii o danie anuală de 10000 de asprii. În anul 1750 Constantin Racoviță ridică această sumă la 15000 de asprii. În anul 1760 Ioan Calimah, pe lângă ajutorul financiar acordat mănăstirii Sfântul Pantelimon, îi închină conacul Sfântul Nicolae din Constantinopol cu biserică, grădină și case, unde locuiau voievozii români când se duceau cu treburi la Constantinopol.

Mănăstirea Kostamonitu – Ștefan cel Mare și Sfânt stabilește, în anul 1493, suma de 5000 de asprii anual pentru această mănăstire. Petru Rareș reînnoiește, în anul 1542, meritul anual către mănăstirea Kostamonitu, care, cu timpul ajunge la 6000 de asprii. După anul 1800 mănăstirea primește câteva moșii și case în Moldova, iar cu banii de pe acestea își ridică un turn, chiliile și biserică. Din păcate nu cunoaștem toate donațiile românești făcute către această mănăstire deoarece arhiva ei a fost disrusă.

Demn de remarcat este faptul că daniile românești către Sfântul Munte Athos au început înainte de căderea Constantinopolului sub turci (amintind, mai sus, donațiile făcute de către domnitorii Mircea cel Bătrân, Alexandru cel Bun și Alexandru Aldea), iar așezămintele monahale ale Sfântului Munte au putut exista și supraviețui, secole de-a rândul, în timpul ocupației otomane, datorită ajutoarelor generoase ale românilor.

Românii, deși au ajutat Athosul mai mult decât toate celelalte popoare ortodoxe în timpul dominației turcești, n-au întemeiat, n-au cumpărat, și nici n-au pretins în schimbul ajutoarelor acordate – o mănăstire pentru neamul lor. Ajutorul a fost oferit dezinteresat tuturor românilor athonite, ca o dovadă incontestabilă a credinței sincere și nestrămutate a strămoșilor noștri.

Material documentar realizat

de către Drd. Stelian Gomboș.

SURSA: <http://laurentiudumitru.ro/blog>